

у
М.31

Тофиг Маъмуғ

Ш а Н Ш " Р л а р

У
М.31

Тофиг Маъмуг

февр 9 2015

Фиридунбей Кечерли адына
Азәрб. Довләт Республика
УДАФ КИТАБХАНАСЫ
ИНВ. № 5787

ШАН

ШЕ"РЛАР

Мәчбури нүсхә

«ИШЫГ» НӘШРИЈАТЫ
БАҚЫ · 1983

ГЭРИБЭ КЭМИЈЭМ

Кэмијэм, мэн кэмијэм,
Гэрибэ,

шэн кэмијэм.

Кэзмэклэ јохдур арам,
Үзмэклэ јохдур арам.
Дэнизин ортасында
Бир јердэ дајанарам.
Мэним дөрд ајағым вар,
Мэним дөрд дајағым вар.
Галхыб ајаглар үстэ,
Галхыб дајаглар үстэ.
Раһат нэфэс аларам,
Һавадача галарам!
Ашыб дашса да далға,
Мэнэ нэ едөр даһа?!
Чүнки уча јердэјэм,
Дэниздэн һүндүрдэјэм.
Фыртына гопса белэ
Бахарам күлә-күлә.
Мөһкәмдир ајагларым,
Мөһкәмдир дајагларым.
Кэмијэм, мэн кэмијэм,
Гэрибэ,

шэн кэмијэм.

Башга кичик кэмилэр
Алтымдан кэлиб кечэр.
Мө'чүзэјэм, мө'чүзэ,
Сиррими ачым сизэ:
Мэн һэр ишэ һазырам,
Бурда гују газырам.
Һэлэ дэзкаһым, гурғум,
Чинар кими буруғум
Һэр чүрэ имканым вар,
Вертолјот мејданым вар.
Мејдан дејирэм,

мејдан,

Бахсан,
галарсан һејран.
Вертолјот —
бөјүк, нәһәнк

Кәпәнәкдир, кәпәнәк!
Ашағы јаваш-јаваш
Енир мејдана бирбаш.
Тир-тир титрәсәм белэ,
Бахырам күлә-күлә!
Мөһкәмдир ајагларым
Мөһкәмдир дајагларым,
Кэмијэм, мэн кэмијэм,
Гэрибэ, шэн

кэмијэм.

Јенэ мејдан бош галар,
Футбол ојнамаг олар...
Анчаг топ, дејим сизэ,
Кедиб дүшөр дэнизэ!
Бујур, кәл,

инди тор ат,

Ону дэниздэн чыхарт!
Чыхарт көрүм...
Һа, һа, һа...
Бу мүмкүн дејил даһа.
Далға, һарај гопарар,
Топу алыб апарар.
Нэ динчәлдим, нэ јатдым,
Ахыр ки, нефтэ чатдым.
Мэн ону верән кими
Јығдым шәлә-күләми.
Чәкиб ајагларымы,
Чәкиб дајагларымы,
Енәрәк јаваш-јаваш
Дэнизэ дүшдүм бирбаш.
Бах, бу јери

тәрк етдим,

Раһатча үздүм, кетдим.
Үзүб кетдим узаға,
Тәзэ гују газмаға.
Билин, јенэ дејирәм,
Ади кэми дејиләм.
Кэмијэм, мэн кэмијэм,
Гэрибэ,
шэн кэмијэм!

**ДАН УЛДУЗУ
ВЭ ТЭБЭССҮМ**

Севэрэм көрпэлэри,
Лухусуна кирэрэм,
Шэфэг-шэфэг сэхэри,
Онлара кәтирэрэм.
Бу сэхэрин өзүндә
Јаваш-јаваш соларам,
Ушагларын үзүндә
Бир тәбәссүм оларам.

КҮНӘШ

Күнәшә бах,
күнәшә,
Ишыг сәпир
һәмишә?
Һамыны сәһәр-сәһәр
Санки
сәсләјир ишә!

ҮЧ БАЧЫ ВӘ ИКИД ФӘРИД

Һәјәтдә үч бачы вар :
Ајнур, Ајкүн, Һәлилә!
Топла ојнајырдылар,
Севинчлә,

күлә-күлә.

Бу заман, комбул,
јоғун,

Пырпыз сачлы бир оғлан,
Кизлинчә,

оғрун-оғрун

Кәлиб чыхды архадан.
Кәһ јолларында дурду,
Кәһ лентләрини дартды,
Топа бир тәпик вурду,
Вуруб кәнара атды.
Бирдән Фәрид бунлары
Узагдан көрдү, кәлди.
Јүјүрдү топа сары,
Топу көтүрдү кәлди.
Кәлиб һирслә комбулун
Гаршысында дајанды.
Бир шимшәк кими онун
Көзү гәзәблә јанды
Пырпыз сач,

комбул оғлан

Бир аз дурухду, чашды,
Сөз демәди,
Горхудан
Бирдән гачды.
Нә гачды!
Гәһгәһә чәкиб гызлар

Күлдүләр Фәрид кими.
Фәрид — балача чинар,
Дурмушду икид кими.
Бир күн Фәрид ејванда
Кәзирди сакит-сакит.
Сәсләдиләр бу анда :
— Еһеј... еј... Фәрид,
Фәрид...

Көрдү дуруб үч бачы :
Ајнур, Ајкүн, Һәлилә.
— Еј, Фәрид, кәл ашағы,
Дедиләр күлә-күлә.
Сүзүб бу шән гызлары
Фәрид јаман севинди,
Чумду гапыја сары
Гачыб һәјәтә енди.
Чәлд гызлара гошулду.
Севинч варды сәсиндә,
Фәрид фырфыра олду
Үч гызын дөврәсиндә!
Пырпыз сач,

комбул оғлан

Дуруб гапы далындан
Ојнајан ушаглара
Бахырды һејран-һејран.
Ахшам дүшсә дә... һәлә
Јенә тутуб әл-әлә,
Ојнајырдылар,
Фәрид,
Ајнур, Ајкүн, Һәлилә.

ЛАВАШ

Сачда бишир ағ лаваш,
Ағ лаваш,

јумшаг лаваш!

Гәрибәдир,
Хал-хал олур сач үстә,
Јығыб бир-бир,
Бүкүрәм дәстә-дәстә.
Нәвәм Сәнәм
Кәлиб дејир: — Ај нәнә,
Бәрк ачмышам,
О лавашдан вер мәнә.
Дејирәм ки,
Мане олма, бир јаваш,
Керијә дур,
Јаман истидир лаваш.
Сәнәм кетмир,
Кәһ дөврәмә фырланыр,
Кәһ аглајыр,
Кәһ башыма доланыр.
— Бу лавашдан

Инди

јемәсәм олмаз,
Гызлар билсә
Мәнә бири дә галмаз.
— Бәсдир, Сәнәм,
Нә күс, инчи, нә саваш,
Даһа горхма,
Һамыја чатар лаваш!

КӨМӘК

— Достум, сән јенә
Көмәк ет мәнә.
— Еләсә дурма,
Мәнә дондурма
Ал, кәтир јејим,
Көмәк еләјим.
— Белә бир көмәк
Нәјимә кәрәк?!

МИКРОФОН

Бу күн Фәридин,
Башы гарышыг,
Сәһәрдән бәри
Тутуб әлиндә
Чүт тахта гашыг...
Күнәшин нуру, —
Гызыл шнуру
Бағлады она,
Жаман бәнзәди
Бу, микрофона.
Севиниб Фәрид
Бахды һәр јана,
Бир сәһнә сечди, —
Галхды дивана.
Нәғмә охуду
Иячә бир сәслә,
Охујуб чошду
Даһа һәвәслә...
Һејрәт ичиндә
Анасы онун,
Һејрәт ичиндә
Атасы онун.
Күлүрдү тәкчә
Бачысы онун.
Ешидән кими
Гәрибә сәси,

Мәтбәхдән гачыб
Кәлди нәнәси,
Ону көрән тәк
Фәридин он гат
Артды һәвәси.
Азча чәкилиб
Фәрид гыраға,
Верди көксүнү,
Верди габаға...

Бә'зән дә Фәрид
Јырғаланырды
Бир нәнни кими,
Чошуб дашырды
Чошуб охујан
Мүғәнни кими.
Тутуб ағзына,
Бу микрофону,
Јелләдиб көјә
Галдырды ону.
Деди бачысы:
— Сәсин ки, кәлир
Ај Фәрид, онсуз...
Анчаг ки, Фәрид
Охуја билмир
Бу микрофонсуз.

БИЗИМ КЭНД УШАГЛАРЫ

— Кәл, кәл, — дејир
чәмән, дүз,
Жамачлара тутуб үз,
Дәрәләри, дағлары
Долашар кечә-күндүз,
Бизим кәнд ушағлары.
Јетишәндә киләнар,
Сонра алма, армуд, нар.
Бағчалары, бағлары
Кизлин-кизлин доланар,
Бизим кәнд ушағлары.
Ојнајар кәпәнәклә,
Гарангушла, чичәклә,
Шәһәрли гонағлары
Гаршылајар үрәклә,
Бизим кәнд ушағлары!

ЗЭМИНЭ

Дежин,
кимдир Зэминэ?
Кимдир?
Памбыгығандыр?!
Јох, дејирләр,
сеһрли,
Гејри-ади инсандыр,
Дејирләр, онун
өзү
Туфан,
күләк
кимидир.
Әлләри әлләр дејил,
Оддур,
шимшәк кимидир.
Дејирләр ки,
үзүндән
Елә ишыг сачылыр,
Әли дәјсә коллара,
Гозалары ачылыр.
— Еј, бәсдир,
дајан, дајан,
Бунларын чоху јалан...
Зэминә Асланова
Нә сеһрли адамдыр,
Нә дә сирли адамдыр.
Әлләри
нә күләкдир,
Нә оддур,
нә шимшәкдир!
Гәрибәдир, бәс онда
Нијә чохдур һөрмәти,
Ады, саны,
шөһрәти
Нијә тутуб һәр јаны!
Бүтүн Азәрбајчаны?!
Чүнки Зэминә
Севири зәһмәти,

Бу зәһмәтдәдир
Күчү, гүдрәти!
Дан улдузу тәк,
Чыхар тарлаја
Ишыг, су олуб
Бахар тарлаја.
Онун тарласы, —
Бүтүн өмрүнүн
Нуру, мә'насы, —
Һәм нәғмәсидир,
Һәм дә лајласы!
Тарла өз еви,
Ешији кими,
Она бир көрпә
Бешији кими!
Горхмур күләкдән,
Ајаздан, гардан,
Фыртыналардан!
Күнәшли, ајлы
Һәјаты севири,
Гошма, кәрајлы,
Бајаты севири,
Севири нәғмәни
Нәғәраты да.
Севири күлмәји,
Зарафаты да!
Үрәји тәмиз,
Диләји тәмиз,
Һамыја доғма,
Һамыја әзиз!
Зэминә — садә инсан,
Истиганлы, меһрибан.
Олмаса да сеһркар,
Фәдакардыр, фәдакар.
Севимлидир Зэминә
Һәм ади инсан кими,
Севимлидир Зэминә,
Һәм дә гәһрәман кими!

Фиридунбәј Көчәрли адына
Азәрб. Дөвләт Республика
УНАГ КИТАБХАНАСЫ
Инв. № 57494

СҮРҮЧҮ АНАМ

'Гәзә машынымызы
Атам јох, анам сүрүр,
Һамы һәмишә ону
Машыны сүрән көрүр.
Онда мөһкәм ирадә,
Онда сәлигә, инам...
Јолда диггәтли олур
Мәним сүрүчү анам.
Ушаглар һәрдән мәнә
Саташырлар,

күлүрләр
Чүнки онлар анамы,
Бир сүрүчү билирләр.
Һардан билсинләр онлар
Анам нәчидир, кимдир?!
Мәним сүрүчү анам
Гој, билсинләр,
һәкимдир!

МЕШӘ ЧЫҒЫРЫ

Бир чај кими мешәдә
Ахырсан шырыл-шырыл,
Мешә чығыры.
Пајызда саралырсан,
Олурсан гызыл-гызыл,
Мешә чығыры.
Кечә ајын нурунда
Јатырсан мышыл-мышыл,
Мешә чығыры.
Гышда гар јаған заман
Кедирсән парыл-парыл,
Мешә чығыры.
Мешәнин өзү кими
Баһарда јашыл-јашыл,
Мешә чығыры.

ГУЛАМ КИТАБ ОХУЈУР

Бүтүн күнү Гуламын
Китаб дүшмүр дилиндөн.
Бүтүн күнү Гуламын
Китаб дүшмүр элиндөн.
Бу дүнјаны унудур,
Эјләшир гузу кими,
Элиндә китаб тутур,
Ичир ону су кими.
Балынчын алты китаб,
Јорѓанын алты китаб,
Галдырсан дөшөјиндөн
Чыхар беш-алты китаб.
Гыш заманы охујур,
Јај заманы охујур,
Јатмыр, бүтүн кечәни
Бир романы охујур.
Дәрсә кедәндә һамы
Јуху тутур Гуламы!
Ана дејир, : — Оғул, дур,
Бу, нә чүрә јухудур?!
Синифдә дә Гулама
Һејрәтлә бахыр чоху.
Дәрсә динләјир... Амма
Ону апарыр јуху.
Китаблары һәмишә
Кәздирир говлуғунда,
Ја кәмәрин алтында,
Ја да ки голтуғунда.
Китабла јатыр Гулам,
Китабла дурур Гулам,
Бачысыны вуранда
Китабла вурур Гулам.
Бирдән...
нә көрүр нәнә,
Евдә дүшүб таппатап,
Күнајы вурур јенә
Гулам элиндә китаб.
— Гулам, вурма Күнајы,
Јохдур онун күнаһы.
Китаблары бирбәбир

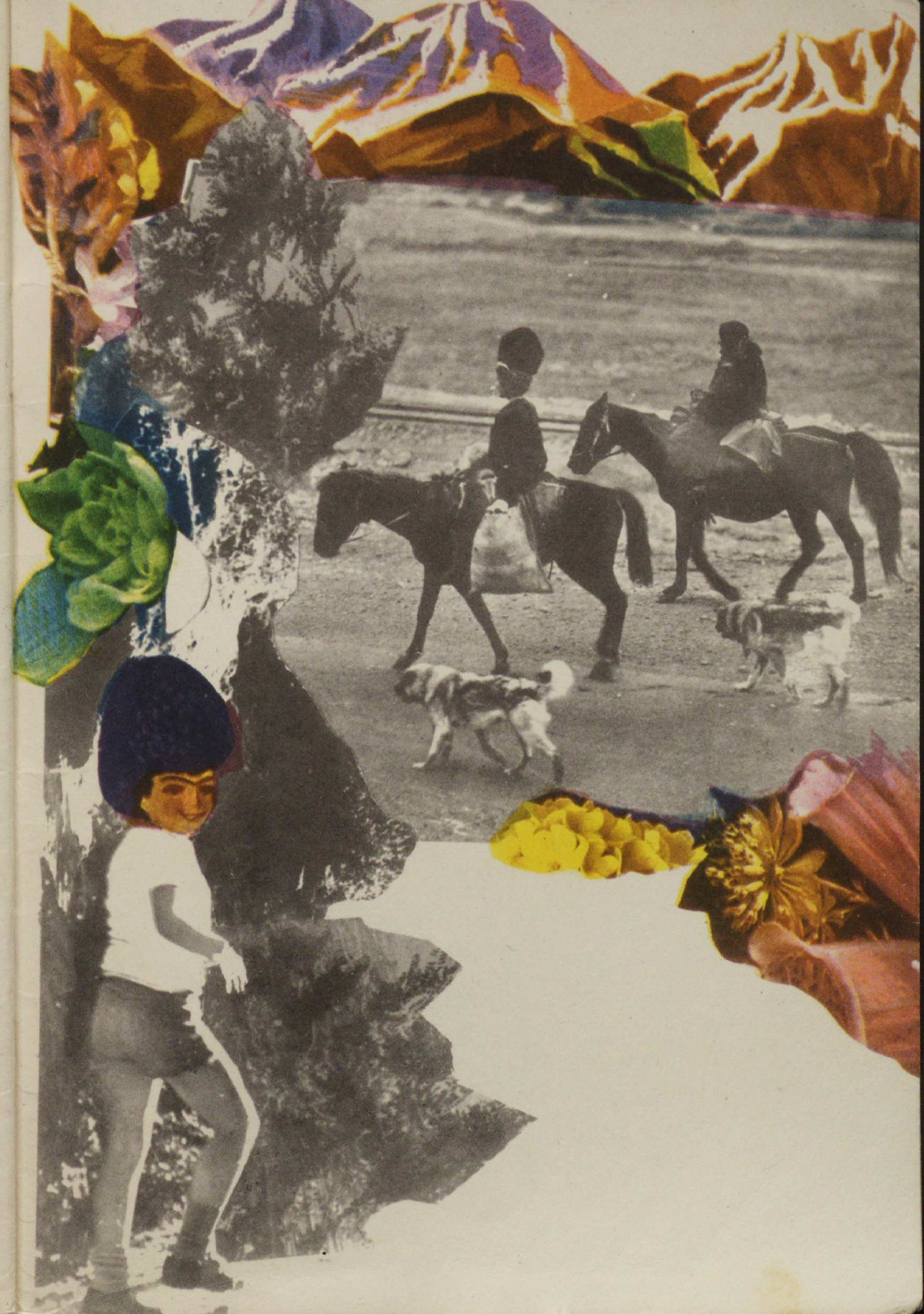
Зорла јығыр чантаја,
Чанта шар кими шишир,
Аз галыр ки, партлаја.
Һамы көрәндә ону
Күлүр, һарај гопарыр,
— Бахын, чанта топуну
Гулам јенә апарыр.
Бир күн кәлди гонаглар,
Ағыллы, шән ушаглар...
Сөһбәт дүшдү һәјатдан,
Бир дә әдәбијјатдан.
Гулам дөндү бир лала,
Көзүнү дөјә-дөјә
Чаваб верди суала
Јадымдан чыхыб дејә.
Бә'зән гашыны чатды,
Бә'зән чијнини атды.
Бә'зән динләди бир-бир
Китаб һагда тә'рифи.
Дејә билмәди кимдир
Китабын мүәллифи.
— Нәјә кәрәк бу тә'риф,
Нәјә кәрәк мүәллиф?!
Күлүшдүләр гонаглар,
Ағыллы, шән ушаглар...
Јенә китаб охумаг
Гулама арзу кими,
Элиндә китаба бах,
Ичир ону су кими.
Гулама бир иш бујур,
Дејирләр бир ағыздан :
— Гулам китаб охујур...
Китаб охујур... һәм дә
Ејвана чыхыр Гулам,
Китаб охујур, һәм дә
Рәнкли телевизорда
Киноја бахыр Гулам.
Күндүз китаб охујур,
Кечә китаб охујур,
Садәчә нәгл еләдим
Нечә китаб охујур!

ГЫШДА ДАҒЛАР

Гышда дағларын гары,
Галхыр диздән јухары.
Бу дағларын јанындан
Гушлар да өтә билмир.
Кәнд көрүнүр, јолундан
Машынлар кедә билмир.
Овчу кәзиб ов күдүр,
Јанында алабашы,
Парылдајан сүнкүдүр
Гајаларын шиш башы.
Ениб атлылар дағы,
Кедир үзү ашағы.
Минмәмишәм мән ата,
Јол кедирәм пијада.
Дағлар — нәһәнк көбәләк,
Дағлар — нәһәнк,
ағ чичәк...

Дағлары тутуб сүкут
Үст-башы булуд-булуд!
Кечиб гарлы јоллары,
Мән чыхырам јухары.
Атлы кечсә дә јенә
Минмәјирәм тәркинә.
Нијә миним мән ата,
Хошдур кетмәк пијада!
Јол кетдијим нәһәнк дағ
Башдан-баша ағаппаг!
Ајағларым донмајыр,
Јанағларым донмајыр.
Руһ верир јоллар мәнә,
Од кәтирир гар мәнә.
Дағлар — нәһәнк көбәләк,
Дағлар — нәһәнк,
ағ чичәк!

КИТАБЫН ИЧИНДӘКИЛӘР:

Гәрибә кәмијәм	2
Дан улдузу вә тәбәссүм	4
Күнәш	4
Үч бачы вә икид Фәрид	6
Лаваш	10
Кәмәк	10
Микрофон	12
Бизим кәнд ушаглары	14
Земинә	16
Сүрүчү анам	18
Мешә чыгыры	18
Гулам китаб охујур	20
Гышда дағлар	22

Кичик јашлы ушаглар үчүн

Тофик Махмуд

(Мехтиев Тофик Махмуд оглы)

ВЕСЕЛЫЕ СТИХИ

(на азербайджанском языке)

Редактору **Н. Садыгова**, рәссамы **А. Воловик**

Бәдии редактору **У. һәсәнова**

Техн. редактору **Е. Тағыјева**, корректору **П. Чәфәрова**

Чапа имзаланмыш 29/XII-1982-чи ил. Фсрматы 60X90/16 Физ ч в. 1,5. Шәрти ч в. 1,5 Учот нәшр вә рәғи 1,5. Сифариш 1035. Тиражы 30000. Гимәти 25 г.

Азербайжан ССР Дөвләт Нәшријјат, Полиграфија вә Китаб Тичарәти Ишләри Комитәси

«Ишыг» нәшријјаты, Бақы, Гогол күчәси, 6.

«Коммунист» нәшријјатынын мәтбәәси.

25 г.

ӘЗИЗ УШАГЛАРИ

Тофиг Маһмудун «Гызымын суаллары», «Далгалар», «Кәпәнәк кәзәллији» вә башга китабларыны јәгинки, охумусунуз. Инди сизә тәгдим етдијимиз бу китаба мӯәллифин тәзә јаздығы шән, мәзәли ше'рләри салынмышдыр.

